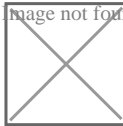

2 Οκτωβρίου 2016

Η κοινή συνείδηση ποιμένων και ποιμνίου διαγιγνώσκει τους Αγίους (Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Τσέτσης, Μόνιμος Αντιπρόσωπος του Οικουμενικού Πατριαρχείου στην Έδρα του Π.Σ.Ε.)

/ [Πεμπτούσία](#)

image not found or type unknown

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2cNVXYi>]

Η βασική θέση της εκθέσεως αυτής είναι ότι η μυστική ένωση με τον Χριστό είναι ταυτόχρονα καρπός θεαρέστου βίου και πηγή νέας τελειοποίησεως εν Χριστώ. Επειδή όμως «του μυστικού και εσωτερικού μη όντος πάντοτε γνωστού και καθ' όλα αντιληπτού τοις ανθρώποις, η Εκκλησία εζήτησεν αναμνηρίστους εξωτερικάς μαρτυρίας όπως επί τη βάσει αυτών βεβαιωθή και αποφανθή περί της αγιότητος τούτου ή εκείνου των μελών αυτής»[11].

Σύμφωνα με τη γνώμη της Κανονικής Επιτροπής, η έκχυση του αίματος υπέρ της πίστεως προς τον Χριστό, η μέσω πολλών βασάνων και καταπιέσεων γινομένη ομολογία της πίστεως, καθώς και η μαρτυρία των αγιασμένων πατέρων, ποιμένων και διδασκάλων της Εκκλησίας, αποτελούσαν ακριβώς τις εξωτερικές εκείνες μαρτυρίες, βάσει των οποίων η Εκκλησία αναγνώριζε ένα άγιο. Και όταν η έκθεση ομιλεί περί Εκκλησίας εννοεί την Εκκλησία υπό την ευρύτερή της σημασία, δηλαδή κλήρο και λαό, αφού τονίζει ότι «η κοινή συνείδησις των τε ποιμένων και ποιμαινομένων διαγινώσκει και διαπιστοί τους πραγματικούς αγίους»[12]. Επί του προκειμένου η θέση της Κανονικής Επιτροπής είναι σαφέστατη και πλήρως εναρμονισμένη με την παράδοση της Εκκλησίας. Εκείνο το οποίο μπορεί κανείς να προσάψει στο συντάκτη του προς τον Πατριάρχη Βουκουρεστίου γράμματος του Οικουμενικού Πατριάρχου, είναι ότι, ως προς το θέμα της διαπιστώσεως της αγιότητος ενός προσώπου, προχώρησε πέραν εκείνων που θέλησε να διατυπώσει αρχικά η Κανονική Επιτροπή, αποφαινόμενος ότι η εξέλεξις της αγιότητος οφείλει να γίνεται από Σύνοδο την οποία συγκροτούν Μητροπολίται, Αρχιεπίσκοποι, Επίσκοποι και οφφικιούχοι κληρικοί μιας τοπικής Εκκλησίας.

Το ερώτημα που μπορεί να τεθεί είναι αν και κατά πόσο διατυπώνοντας το σημείο αυτό, ο συντάκτης του πατριαρχικού γράμματος ήταν επηρεασμένος από ανάλογη πράξη της Ρωσικής Εκκλησίας, όπως εξυπονεί ο Α. Αλιβιζάτος. Η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι χωρίς αμφιβολία θετική. Διότι η έκθεση της Κανονικής Επιτροπής όταν παρατηρούσε ότι «προς ανακήρυξιν αγίου τινός απαιτείται όπως η διοικούσα Εκκλησία συνοδικώς εκτιμήση το περιεχόμενον του βίου του ως αγίου προτεινομένου ατόμου εν σχέσει προς τα στοιχεία της αγιότητος», είχε ακριβώς υπ' όψη της την πράξη της Συνόδου της Εκκλησίας της Ρωσσίας το 1547, η οποία «θεσπίζει την συνοδικήν — αποστελλομένου κυρίως ως εξεταστού του Επισκόπου του τόπου, ένθα ανεδείχθησαν οι ως άγιοι προτεινόμενοι — έρευναν, κυρίως περί της γνησιότητος των θαυμάτων, περί του βίου και της ορθής πίστεως»[13].

Το ουσιαστικώτερο όμως σημείο του πατριαρχικού αυτού γράμματος είναι η παράγραφος β', η οποία και συνοψίζει την κεντρική ιδέα της εκθέσεως της Κανονικής Επιτροπής. Ότι δηλ. προκειμένου περί προσώπων «άπερ η γενική εκκλησιαστική συνείδησις ποιμένων και ποιμαινομένων ανεγνώρισεν ως αγίους και ως τοιούτους επί μακρόν ήδη χρόνον τιμά και γεραίρει», ο έλεγχος των στοιχείων της αγιότητος περιττεύει[14].

Όπως παρατηρεί ο Α. Αλιβιζάτος, από το περιεχόμενο της παραγράφου αυτής φαίνεται σαφώς ποιά ήταν και είναι μέχρι σήμερα η αρχαιότατη πράξη και παράδοση της Ορθοδόξου Εκκλησίας[15], η οποία με κριτήριο πάντοτε το

αισθητήριο των πιστών, ανεγνώριζε και ενέτασσε στο Εορτολόγιό της έναν άγιο, κατά κανόνα σιωπηρώς και χωρίς καμμιά επίσημη διαδικασία, σπανιότερα δε με ειδική εκκλησιαστική πράξη.

Η ένταξη των αγίων στο Εορτολόγιο με επίσημη εκκλησιαστική απόφαση είναι μια μεταγενέστερη πράξη, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται σποραδικά, κυρίως κατά τους Κάτω Χρόνους, αλλά παγιώθηκε από το 1955 και εξής επί πατριαρχείας Αθηναγόρου Α' (1948-1972). Όπως όμως έγινε νύξη προηγουμένως, στην πράξη αυτή δεν πρέπει να δει κανείς μια υπερεξουσία του Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως να ανακηρύττει, κατά το Παπικό έθος, αγίους της καθολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Έστω και αν γίνεται παραδεκτό ότι από τον ιβ' αιώνα και εξής υπήρξε κάποια δυτική επίδραση στη νεώτερη αυτή συνήθεια της Εκκλησίας[16]. Από το ανωτέρω γράμμα του Οικουμενικού Πατριάρχου Φωτίου Β' προς τον Βουκουρεστίου Μύρωνα, γίνεται φανερό ότι η Κωνσταντινούπολη δε διεκδικεί μια τέτοια εξουσία. Τουναντίον, αναγνωρίζει το δικαίωμα «της οικείας Εκκλησίας» να προβαίνει στην εξέλεξη των στοιχείων αγιότητος ενός προσώπου και να τιμά και γεραίρει εκείνους τούς οποίους η συνείδηση ποιμένων και ποιμαινομένων αναγνώρισε ως αγίους[17]. Για την Εκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, η κοινή συνείδηση της Εκκλησίας, κλήρου και λαού, παραμένει ο παράγων εκείνος που «διαγινώσκει και διαπιστοί τους πραγματικούς αγίους, ως συνέβαινε εν τη αρχαία αδιαιρέτω Εκκλησία»[18].

(συνεχίζεται)

[11] Βλ. **Η Ανάδειξις Αγίων εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία, ενθ. άν., σελ.281**

[12] Ένθ. άν., σελ. 282.

[13] Ένθ. άν., σελ. 283.

[14] Βλ.Ορθοδοξία, ενθ. άν., σελ. 285.

[15] Α. Άλιβιζάτου, μν. εργ., σελ. 43.

[16] Βλ. Α. Αλιβιζάτου, μν. εργ· σελ. 39. Η επίδραση αυτή γίνεται φανερή από την επιχειρηματολογία και την ορολογία που χρησιμοποιείται στην Πατριαρχική και Συνοδική Πράξη ανακηρύξεως ως αγίου, του Αρχιεπισκόπου Αιγίνης Διονυσίου. Στην Πράξη αυτή, που καταστρώνεται τον Ιούνιο του 1703 και υπογράφεται από τον Κωνσταντινουπόλεως Γαβριήλ και τους περί αυτόν Συνοδικούς, ο Οικουμενικός Θρόνος παρουσιάζεται ως έχων «το ενδόσιμον άνωθεν μετά των λοιπών αυτού προνομίων, διά βασιλικών και πατρικών θεσπισμάτων, του συνιστάν και κανονίζειν τα κανονισμού δεόμενα». Βλ. το πλήρες κείμενο της Πατριαρχικής και Συνοδικής Πράξεως εν Παντελεήμονος Ζακύνθου, Ο Άγιος Διονύσιος, προστάτης και πολιούχος της Ζακύνθου, Αθήναι 1987, σελ. 72.

[17] Βλ. Φωτίου Β' Κωνσταντινουπόλεως προς Μύρωνα Βουκουρεστίου, Γράμμα από 24

Μαρτίου 1931, εν Ορθοδοξία, 6 (1931), σελ. 284 εξ..

[18] Κωνσταντίνου Δέρκων, μν. εργ., σελ. 231.